

Kánon, Fuga

Johann Sebastian Bach

- Mezi nejjednodušší podoby polyfonie patří **kánon**.
- Jde o tzv. přísnou imitaci. Hlasy opakují melodii, jen s určitou časovou prodlevou.
- Imitační technika podobná kánonu se používá také ve fuze.

Druhy kánonu

- Kánon lze tvořit různými způsoby.
- Existují tedy kánony, kde se opakuje např. pouze tempo, melodika nebo rytmus.
- Kánon **inverzní** (kánon opačného pohybu)
- Kánon **zpětný** (krabí kánon - od konce)
- Kánon **stolní** (zpětný a inverzní současně) stolní kánon se umístil na stůl a hudebníci na obou stranách hrají oba stejný řádek notového zápisu jen v opačném směru.)

Příklady písní, které lze zpívat jako kánon: Jede jede poštovský panáček, Já do lesa nepojedu, Pásla ovečky, Neviděli jste tu mé panenky, Kudy kudy kudy cestička, Oheň

Fuga

- Fuga je **instrumentální** polyfonní imitační **skladba**, nejčastěji dvou až šetihlasá.
- **Základem** skladby je tzv. **hlavní téma**.
- V počátku skladby je toto hlavní téma postupně **zopakováno ve všech hlasech** a je rozvíjeno
- Fuga se vyvinula ze svého předchůdce tzv. *ricercaru*

Části Fugy

- Fuga má nejčastěji 3 části:
- 1. **expozice** - úvodní část, zazní zde hlavní téma ve všech hlasech
- 2. **provedení** - rozvíjení tématu různými kompozičními technikami
- 3. **závěr** - vrací se téma ve hlavní, původní tónině skladby

Nejvýznamnější tvůrci fugy: **Dietrich Buxtehude**, **Johann Sebastian Bach** (*Toccatu a fuga d moll, Umění fugy*), **Ludwig van Beethoven**, Paul Hindemith, Dimitrij Šostakovič ad.

- Fuga se vyvinula do své takřka nejdokonalejší podoby především v období baroka. Mezi vůbec nevýznamnější tvůrce fugy patří již zmíněný **Johann Sebastian Bach (1685 - 1750)**.

- Byl největším **mistrem fugy**
- **Narodil se v Eisenachu**, působil na mnoha místech, významně např. **v Lipsku, Výmaru, Köthenu...**
- Bach měl 20 (většina ovšem zemřela v nízkém věku) dětí a 2 ženy - Marii Barbaru a Annu Magdalénu
- Psal skladby pro sólové nástroje, varhany, klavír, ale i rozsáhlé orchestrální skladby, **kantáty, oratoria, suity, koncerty** apod.
- Bach byl mimo jiné **virtuóz ve hře na varhany**, skvěle ovládal i hru na **housle**.
- Byl také vynikajícím **improvizátorem**.
- Působil jak církevních, tak i ve světských službách.
- V jeho díle tak setkáváme jak se skladbami duchovními, tak světskými.
- Po jeho smrti jeho dílo upadlo v zapomnění nejméně na 50 let a teprve později svět jeho dílo plně ocenil.

Kánon, Fuga

Johann Sebastian Bach

- Mezi nejjednodušší podoby polyfonie patří **kánon**.
- Jde o tzv. přísnou imitaci. Hlasy opakují melodii, jen s určitou časovou prodlevou.
- Imitační technika podobná kánonu se používá také ve fuze.

Druhy kánonu

- Kánon lze tvořit různými způsoby.
- Existují tedy kánony, kde se opakuje např. pouze tempo, melodika nebo rytmus.
- Kánon **inverzní** (kánon opačného pohybu)
- Kánon **zpětný** (krabí kánon - od konce)
- Kánon **stolní** (zpětný a inverzní současně) stolní kánon se umístil na stůl a hudebníci na obou stranách hrají oba stejný řádek notového zápisu jen v opačném směru.)

Příklady písní, které lze zpívat jako kánon: Jede jede poštovský panáček, Já do lesa nepojedu, Pásla ovečky, Neviděli jste tu mé panenky, Kudy kudy kudy cestička, Oheň

Fuga

- Fuga je **instrumentální** polyfonní imitační **skladba**, nejčastěji dvou až šetihlasá.
- **Základem** skladby je tzv. **hlavní téma**.
- V počátku skladby je toto hlavní téma postupně **zopakováno ve všech hlasech** a je rozvíjeno
- Fuga se vyvinula ze svého předchůdce tzv. *ricercaru*

Části Fugy

- Fuga má nejčastěji 3 části:
- 1. **expozice** - úvodní část, zazní zde hlavní téma ve všech hlasech
- 2. **provedení** - rozvíjení tématu různými kompozičními technikami
- 3. **závěr** - vrací se téma ve hlavní, původní tónině skladby

Nejvýznamnější tvůrci fugy: **Dietrich Buxtehude**, **Johann Sebastian Bach** (*Toccat a fuga d moll, Umění fugy*), **Ludwig van Beethoven**, Paul Hindemith, Dimitrij Šostakovič ad.

- Fuga se vyvinula do své takřka nejdokonalejší podoby především v období baroka. Mezi vůbec nevýznamnější tvůrce fugy patří již zmíněný **Johann Sebastian Bach (1685 - 1750)**.

- Byl největším **mistrem fugy**
- **Narodil se v Eisenachu**, působil na mnoha místech, významně např. **v Lipsku, Výmaru, Köthenu...**
- Bach měl 20 (většina ovšem zemřela v nízkém věku) dětí a 2 ženy - Marii Barbaru a Annu Magdalénu
- Psal skladby pro sólové nástroje, varhany, klavír, ale i rozsáhlé orchestrální skladby, **kantáty, oratoria, suity, koncerty** apod.
- Bach byl mimo jiné **virtuóz ve hře na varhany**, skvěle ovládal i hru na **housle**.
- Byl také vynikajícím **improvizátorem**.
- Působil jak církevních, tak i ve světských službách.
- V jeho díle tak setkáváme jak se skladbami duchovními, tak světskými.
- Po jeho smrti jeho dílo upadlo v zapomnění nejméně na 50 let a teprve později svět jeho dílo plně ocenil.